

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 347/2017-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom Mgr. Branislavom Samcom, Advokátska kancelária, Národná 15, Žilina, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 7 P 53/2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 7 P 53/2014 p o r u š e n é b o l o .

2. [REDACTED] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré jej je Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. [REDACTED] p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 562,21 € (slovom päťstošesťdesiatdva eur a dvadsaťjeden centov), ktorú j e Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť na účet advokáta Mgr. Branislava Samca, Advokátska kancelária, Národná 15, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti *n e v y h o v u j e .*

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 347/2017-13 z 18. mája 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 P 53/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva chronológia úkonov vykonaných okresným súdom a účastníkmi konania v danej veci, ako i tieto relevantné skutočnosti:

„Sťažovateľka podala dňa 30.9.2014 na Okresný súd v Čadci návrh o zvýšení výživného na maloleté deti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktoré bolo pôvodne Rozsudkom Okresného súdu v Čadci zo dňa 4.10.2013 sp. zn. 16P/67/2013-88 určené tak, že otec maloletých [REDAKOVANÉ] bol zaviazaný prispievať na výživu mal. [REDAKOVANÉ] sumou 140,-€ mesačne a mal. [REDAKOVANÉ] sumou 110,-€ mesačne.

V návrhu žiadala, aby súd zaviazal otca maloletých, aby s účinnosťou odo dňa podania návrhu prispieval na výživu maloletého [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], sumou 250 € mesačne a maloletej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], sumou 170 € mesačne so zročnosťou do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

(...) V návrhu sťažovateľka pravdivo opísala všetky rozhodujúce skutočnosti (§ 79 ods. 1 O.s.p. účinného do 30.6.2016) a pripojila k nemu v zmysle ustanovenia (§ 79 ods. 2 O.s.p. účinného do 30.6.2016) všetky listinné dôkazy, na ktoré sa odvolávala.

Sťažovateľkou podaný návrh spĺňal náležitosti riadneho návrhu na začatie konania stanovené v ustanovení § 79 ods. 1 O.s.p. účinného do 30.6.2016, preto porušovateľovi -

Okresnému súdu v Čadci nebránila žiadna prekážka, aby v konaní postupoval v zmysle ustanovenia § 100 ods. 1 O.s.p. účinného do 30.6.2016, a následne podľa čl. 12 CMP t. j. tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Napriek vyššie uvedenému do dnešného dňa, t. j. po viac ako dvoch rokoch a piatich mesiacoch po začatí konania, sa porušovateľ ani nepriblížil k vydaniu rozhodnutia.“

Podľa názoru sťažovateľky z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní «vyplývajú neodôvodnené prietahy v konaní za obdobie od 12.12.2014 do 28.9.2015 (t. j. 9 a pol mesiaca) a od 28.4.2016 až doteraz (t. j. 10 mesiacov), počas ktorých bol konajúci súd nečinný.

(...) porušovateľ - Okresný súd v Čadci svojou nečinnosťou v konaní porušil a naďalej porušuje Ústavou SR dané základné právo sťažovateľky na rýchlu a účinnú súdnu a inú právnu ochranu vyplývajúce z cit. ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako aj ust. § 6, § 100 ods. 1 a § 176 ods. 3 O.s.p. a čl. 12 CMP. (...)

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú:

1) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje - súd posudzuje všetky skutočnosti, ktoré by svedčili o mimoriadnej faktickej zložitosti veci, pokiaľ nezistí také skutočnosti, o zložitosti veci nepôjde, čo je nepochybne i prípad konania vo veci starostlivosti o maloletých (zvýšenia výživného). Rozhodovanie o tomto nároku tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, v rámci ktorej existuje ustálená judikatúra obsahujúca aj metodiku postupu všeobecných súdov, a preto nie je možné považovať vec sťažovateľky za právne zložitú. Rovnako tak ju nemožno považovať za skutkovo zložitú, z hľadiska povahy veci ide o existenčnú vec v rámci agendy starostlivosti súdu o maloletých, ktoré vyžadujú zo strany všeobecných súdov mimoriadnu pozornosť.

2) správanie účastníka súdneho konania - účastník konania musí postupovať tak, aby sám nespôsobil zbytočné prietahy v konaní, napríklad neodôvodnenou neúčastou na pojednávaniach, včasné vyjadrenie sa k výzve súdu, prípadne inak. Taktiež je dôležité, aby účastník prejavil navonok svoju nespokojnosť s postupom súdu, podal z dôvodu nečinnosti

všeobecného súdu sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní predsedovi okresného súdu (využil účinný právny prostriedok nápravy na urýchlenie konania) podľa osobitných právnych predpisov. (...)

3) postup samotného súdu - prietahy v konaní vznikajú najmä nečinnosťou súdu. Judikatúra Ústavného súdu sa stabilizovala aj v tom, že zbytočné prietahy v súdnom konaní môžu byť zapríčinené nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty.

V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) Ústavný súd prihliada v rámci prvého kritéria aj na predmet sporu (povaha veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (obdobne IV. ÚS 117/04 a III. ÚS 142/08).

Obdobie poznamenané nečinnosťou všeobecného súdu, keď jeho konaniu nebráni žiadna zákonná prekážka, ústavný súd posudzuje ako zbytočný prietah v konaní. Ak súd neurobí úkon v zákonom stanovenej lehote, svojou nečinnosťou alebo nedostatočne rýchlou činnosťou sa dopustí zbytočného prietahu, ktorý má povahu porušenia práva zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Z dôvodu vyššie uvedeného sťažovateľ týmto s poukazom na ust. čl. 127 ods. 1 Ústavy SR podáva sťažnosť na Ústavný súd SR pre porušenie jeho základného ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa ust. čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. (...)

Sťažovateľka si v zmysle cit. ustanovenia zák. č. 38/1993 Z. z. uplatňuje voči porušovateľovi aj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2.000,-€ (slovom dvetisíc eur). Svoj nárok a rozsah požadovaného zadosťučinenia sťažovateľka v zmysle ust. § 50 ods. 3 zák. č. 38/1993 Zb. odôvodňuje tým, že súd svojím postupom nenaplnil legitímne očakávania maloletých na poberanie výživného od ich otca vo výške zodpovedajúcej jeho schopnostiam, možnostiam, majetkovým pomerom a životnej úrovni, hoci k zmene pomerov na strane otca, ako aj na strane maloletých došlo už pred dva a pol rokmi a otec maloletých stále platí výživné podľa rozsudku, ktorý bol vydaný za iných pomerov, ktoré nezodpovedajú stavu trvajúcemu minimálne dva a pol roka. Stav právnej neistoty vyvolaný postupom súdu spojený s nemožnosťou uspokojovať všetky oprávnené

potreby maloletých, bola sťažovateľka nútená riešiť formou reštriktívnych opatrení vo vzťahu k ich potrebám.

V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že stav právnej neistoty spôsobený prieťahmi v súdnom konaní trvá vzhľadom k predmetu konania už veľmi dlhú dobu, pričom porušovateľ sa ani po takmer dva a pol roku nepriblížil k vydaniu rozhodnutia vo veci. (...)

Sťažovateľka požaduje v konaní pred Okresným súdom v Čadci výživné na obe deti v sume 420,-€ mesačne, hodnota päťnásobku ročného plnenia ako tarifná hodnota predstavuje 25.200,-€, jeden úkon právnej služby 419,94 € + 8,84 € režijný paušál + DPH, t. j. spolu 514,54 €.

Vo veci boli vykonané dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na Ústavný súd SR), čím celkový nárok na náhradu týchto trov predstavuje sumu 1.029,08 €. (...)

S poukazom na vyššie uvedené žiadame Ústavný súd Slovenskej republiky, aby po vyhodnotení písomných dôkazov takto rozhodol:

Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 7P/53/2014 bolo porušené.

Okresnému súdu v Čadci sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7P/53/2014 konal bez zbytočných prieťahov.

[REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie ako náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 2.000,-€ (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd v Čadci povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd v Čadci je povinný zaplatiť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1.029,08 € na účet advokáta Mgr. Branislava Samca(...), do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.».

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr 1029/17 z 12. júna 2017 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 19. júna 2017.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení popísala chronológiu úkonov vykonaných v napadnutom konaní a dodala:

(...) Skutková a právna zložitost' sporu nie je zložitá, jedná sa o zvýšenie výživného na maloleté dieťa. Vo veci boli v určitých časových úsekoch spôsobené prieťahy v konaní.

Netrvám na verejnom pojednávaní a žiadam o jeho upustenie.“

3.2 Právny zástupca sťažovateľky v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu v posudzovanom konaní zaujal toto stanovisko:

„(...) Porušovateľ sám vo svojom stručnom vyjadrení konštatuje, že skutková a právna zložitost' sporu nie je zložitá a vo veci boli v určitých časových úsekoch spôsobené prieťahy v konaní.

Sťažovateľka žiada Ústavný súd SR pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadostučinenia, aby bral do úvahy ujmu, ktorú utrpeli sťažovateľka a maloleté deti v dôsledku nedostatočného výživného, ktorého zvýšenie bolo bezdôvodne oddialené prieťahmi na strane súdu. (...)

Zároveň Ústavnému súdu SR oznamujeme, že súhlasíme s tým, aby upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu, nakoľko máme za to, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 7 P 53/2014:

Dňa 30. septembra 2014 podala sťažovateľka na okresnom súde návrh „o zvýšenie výživného na maloleté deti“ [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], nar.

██████████, voči ich otcovi ██████████ (ďalej len „otec“ alebo „otec maloletých“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 7 P 53/2014 a bola pridelená na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Laure Židekovej.

Dňa 13. októbra 2014 súd vykonal lustráciu v Sociálnej poisťovni a v živnostenskom registri na účely získania relevantných informácií týkajúcich sa otca maloletých.

Dňa 29. októbra 2014 si okresný súd zadovážil výpis z katastra nehnuteľností týkajúci sa nehnuteľného majetku otca a vykonal ďalšie prvotné úkony na prípravu pojednávania v danej veci, a to najmä ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca (ďalej len „opatrovník“) za kolízneho opatrovníka pre maloletých, požiadal opatrovníka o prešetrenie pomerov v rodine matky i otca, požiadal Mestský úrad v Čadci (ďalej len „mestský úrad“) o podanie správy „o povesti, o osobných, rodinných, majetkových a zárobkových pomeroch“ matky i otca, požiadal Daňový úrad v Čadci (ďalej len „daňový úrad“) o podanie správy a vyzval účastníkov konania, aby predložili súdu vyjadrenia a listinné dôkazy vo veci. V rovnaký deň bolo vo veci nariadené pojednávanie na 12. december 2014.

Dňa 13. novembra 2014 daňový úrad podal správu o príjme otca.

Dňa 21. novembra 2014 otec maloletých sa písomne vyjadril k návrhu sťažovateľky.

Dňa 24. novembra 2014 sťažovateľka reagovala na výzvu súdu.

Dňa 4. decembra 2014 opatrovník podal správu „vo veci zvýšenia výživného“.

Dňa 5. decembra 2014 mestský úrad reagoval na výzvu okresného súdu.

Dňa 12. decembra 2014 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účely nariadenia znaleckého dokazovania s tým, že sťažovateľka doloží do spisu označené listiny.

Dňa 17. decembra 2014 boli do spisu doložené listiny zaslané sťažovateľkou.

Dňa 22. septembra 2015 bol do spisu založený výpis zo zoznamu znalcov.

Dňa 28. septembra 2015 bol v spise zaznamenaný úradný záznam o tom, že znalkyňa ██████████ súhlasí s ustanovením za znalkyňu v danej veci. V rovnaký deň okresný súd uznesením č. k. 7 P 53/2014-128 ustanovil za znalkyňu ██████████, z odboru ekonómie a manažmentu, odvetvia účtovníctva a daňovníctva. Znalkyňa bola zaviazaná vyhotoviť znalecký posudok do 30 dní od doručenia spisu. Sťažovateľka a otec maloletých boli zaviazaní zložiť preddavok na znalecké dokazovanie.

Dňa 21. októbra 2015 sťažovateľka podala odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 7 P 53/2014-128 v časti o povinnosti zložiť preddavok na znalecké dokazovanie.

Dňa 7. apríla 2016 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o odvolaní sťažovateľky.

Dňa 28. apríla 2016 krajský súd uznesením č. k. 10 CoP 21/2016-140 zmenil napadnuté uznesenie okresného súdu tak, že sťažovateľke „*sa neukladá povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania*“.

Dňa 31. mája 2016 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 28. júna 2016 bol spis zaslaný znalkyni na účely vyhotovenia znaleckého posudku.

Dňa 11. októbra 2016 znalkyňa oznámila okresnému súdu, že bez súčinnosti otca maloletých a na základe podkladov, ktoré sa nachádzajú v spise, nie je možné vypracovať znalecký posudok.

Dňa 3. novembra 2016 znalkyňa požiadala okresný súd, aby vyzval otca na predloženie podkladov potrebných na spracovanie znaleckého posudku.

Dňa 21. novembra 2016 okresný súd prostredníctvom polície vyzval otca na predloženie podkladov potrebných na spracovanie znaleckého posudku.

Dňa 19. januára 2017 znalkyňa oznámila okresnému súdu, že otec maloletých jej oznámil, že jeho „*obchodné spoločnosti boli ku dňu 31.12.2016 zrušené*“, pričom na základe podkladov, ktoré sa nachádzajú v spise, nie je možné vypracovať znalecký posudok.

Dňa 27. marca 2017 okresný súd urgoval vyhotovenie znaleckého posudku.

Dňa 10. apríla 2017 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok [REDAKOVANÉ] č. 1/2017.

Dňa 11. apríla 2017 okresný súd uznesením č. k. 7 P 53/2014-185 priznal znalkyni odmenu za vyhotovenie znaleckého posudku.

Dňa 12. apríla 2017 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 6. jún 2017, pričom okresný súd vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili k znaleckému posudku.

Dňa 4. mája 2017 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky k veci a najmä k znaleckému posudku.

Dňa 29. mája 2017 otec maloletých zaujal písomné stanovisko k uvedenému vyjadreniu sťažovateľky.

Dňa 6. júna 2017 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým zvýšil výživné na maloleté deti sťažovateľky.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu vo veci návrhu sťažovateľky na zvýšenie výživného na maloleté deti v konaní vedenom pod sp. zn. 7 P 53/2014 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov(...)

Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania je zvýšenie výživného, t. j. vec, ktorej povaha si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (*mutatis mutandis* I. ÚS 145/03, I. ÚS 19/00 a iné).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom trestnom konaní k zbytočným priet'ahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutom konaní a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania do vyhlásenia meritórneho rozhodnutia (2 roky a 8 mesiacov) už aj vzhľadom na jeho povahu (zvýšenie výživného) treba považovať za neprimerané.

Ústavný súd pritom konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov nečinný od 17. decembra 2014 do

22. septembra 2015 (desať mesiacov) a od 21. októbra 2015 do 7. apríla 2016 (šesť mesiacov). Okresný súd teda počas viac ako jedného roka vo veci nevykonával žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka počas napadnutého súdneho konania nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Ústava v čl. 48 ods. 2 pritom zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných priet'ahov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 6. júna 2017 okresný súd vyhlásil rozsudok v danej veci, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €, ktoré odôvodnila najmä tým, že *„súd svojim postupom nenaplnil legitímne očakávania maloletých na poberanie výživného od ich otca vo výške zodpovedajúcej jeho schopnostiam, možnostiam, majetkovým pomerom a životnej úrovni(...) Stav právnej neistoty vyvolaný postupom súdu spojený s nemožnosťou uspokojovať všetky oprávnené potreby maloletých, bola sťažovateľka nútená riešiť formou reštriktívnych opatrení vo vzťahu k ich potrebám.“*

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, prihliadol pritom na povahu veci, na zásadu

spravodlivosti, ako aj na skutočnosť, že konanie bolo medzičasom právoplatne skončené, ako aj na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 1. marca 2017, spísanie sťažnosti z 3. marca 2017 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 19. júna 2017). Za tri úkony vykonané v roku 2017 patrí odmena v sume trikrát po 147,33 € a režijný paušál trikrát po 8,84 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú sumu 468,51 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 93,70 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkove sumu 562,21 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2017